

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: conceptnota bis betreffende het regelgevend erkenningskader voor lokale geloofsgemeenschappen

1. INLEIDING: DE BELEIDSMATIGE CONTEXT

Sinds 2001 zijn de gewesten bevoegd voor de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten, met uitzondering van de erkenning van de erediensten en de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensten. De gewesten beschikken dus over de mogelijkheid om de organisatie en werking, het toezicht en de financiering van die openbare instellingen te regelen. De basisregels voor de besturen van de eredienst in Vlaanderen zijn bepaald bij het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten (hierna: eredienstendecreet).

De Vlaamse Regering erkent de lokale geloofsgemeenschappen van de door de federale overheid erkende erediensten. De criteria die daarbij gelden zijn opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten (hierna: erkenningsbesluit). Dit erkenningsbesluit bepaalt aan welke inhoudelijke en formele voorwaarden een geloofsgemeenschap moet voldoen om erkend te worden, hoe die erkenning aangevraagd kan worden en in welke gevallen de Vlaamse Regering een erkenning kan opheffen.

De regels omtrent de boekhouding en de financiële rapportering werden vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten.

Uit de studie R. Torfs is gebleken dat het regelgevend kader en de criteria voor de lokale geloofsgemeenschappen verfijnd moeten worden om tot een beter resultaat te komen. Er worden vragen gesteld bij de adequaatheid van de erkenningscriteria en de wijze waarop het toezicht op de lokale geloofsgemeenschappen concreet vorm krijgt. Bovendien bleek de noodzakelijke informatie om erkenningsdossiers te kunnen beoordelen soms onvoldoende beschikbaar te zijn. Het gaat daarbij om informatie met betrekking tot de bestuurlijke gegevens van de lokale geloofsgemeenschappen, maar ook om informatie i.v.m. veiligheidsaspecten of samenlevingsaspecten. Er is nood aan een nieuw duidelijk regelgevend kader.

Een studie van professor dr. Rik Torfs (KU Leuven) ging dieper in op de adequaatheid van de erkenningscriteria voor lokale geloofsgemeenschappen in het Vlaams Gewest én de handhaving van deze criteria en van het respecteren van andere administratieve verplichtingen door de lokale geloofsgemeenschappen. Dit onderzoek werd besteld door de Vlaamse Overheid (Agentschap Binnenlands bestuur) en in december 2018 opgeleverd.

De Vlaamse Regering wil de gerezen problematiek aanpakken. Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 bepaalt in het deel *“Binnenlands bestuur en stedenbeleid”* onder de hoofding *“Duidelijk kader erkenning lokale geloofsgemeenschappen”* het volgende:

“We passen de bestaande regels binnen de Vlaamse bevoegdheden maximaal aan in lijn met de aanbevelingen van de studie van professor dr. Rik Torfs:

- *Lokale geloofsgemeenschappen die willen erkend worden en de bijbehorende financiering wensen te ontvangen, moeten een wachtperiode van vier jaar met gunstig gevolg doorlopen hebben. De reeds erkende geloofsgemeenschappen krijgen één jaar tijd om zich te conformeren aan de nieuwe regelgeving. Deze procedure is ook van toepassing op de aanvraagdossiers die vóór 1 juli 2019 ingediend zijn. Op financieel vlak wordt geopteerd voor verscherpte transparantie. Zo komt er een verbod op buitenlandse financiering die rechtstreeks of onrechtstreeks afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de gemeenschap en verband houdt met extremisme. Daarnaast wordt het verplicht om bij de jaarrekening de herkomst te vermelden van giften en wordt de jaarrekening bijgevoegd van vzw's of andere instellingen die verbonden zijn met de lokale geloofsgemeenschap. De Vlaamse overheid houdt toezicht op de handhaving van de regels door de betreffende verantwoordelijke besturen.*
- *Om een professionele screening op basis van de nieuwe criteria te kunnen realiseren wordt een Vlaamse dienst opgericht met de nodige competenties terzake.*
- *Het gebruik van het Nederlands in de context die de taalwetgeving voorziet, wordt meegenomen in de erkenningsvoorwaarden.*
- *Wat de handhaving van de erkenningscriteria betreft, voorzien we dat de verkiezing van de bestuursorganen van alle erkende lokale geloofsgemeenschappen op dezelfde dag gebeurt. Zo wordt de opvolging van de vervanging van de bestuursorganen duidelijker.*
- *Daarnaast voorzien we een uitgebreider palet aan sanctioneringsmogelijkheden. Vandaag bestaat maar één sanctie, de opheffing van de erkenning. We werken een meer gelaagd sanctieapparaat uit om de effectiviteit van de handhaving te versterken (gedeeltelijke inhouding van de tekortendekking, tijdelijke opheffing van de erkenning...).*
- *Ten slotte maken we afspraken met de federale overheid over het inschakelen van de lokale integrale veiligheidscellen als actor om mogelijke inbreuken van de geloofsgemeenschap tegen de Grondwet en het EVRM vast te stellen.*
- *De bestaande vrijstelling van onroerende voorheffing voor openbare erediensten of vrijzinnige dienstverleningen geldt in de toekomst enkel nog voor erkende lokale geloofsgemeenschappen.”*

In de beleidsnota binnenlands bestuur en stedenbeleid 2019-2024 wordt dit verder geconcretiseerd:

“We passen de bestaande regels binnen de Vlaamse bevoegdheden maximaal aan in lijn met de aanbevelingen van de studie van professor dr. Rik Torfs. Dit betekent dat zowel het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten als het besluit Vlaamse Regering 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende

erediensten wordt gewijzigd. De erkenningscriteria worden verduidelijkt alsook de handhaving van de erkenningscriteria.

Lokale geloofsgemeenschappen die willen erkend worden en de bijbehorende financiering wensen te ontvangen, moeten een wachtperiode van vier jaar met gunstig gevolg doorlopen hebben.

De reeds erkende geloofsgemeenschappen krijgen één jaar tijd om zich te conformeren aan de nieuwe regelgeving. Deze procedure is ook van toepassing op de aanvraagdossiers die vóór 1 juli 2019 ingediend zijn.

De nadruk zal worden gelegd op financiële transparantie zowel bij de erkenning als na de erkenning. Het zal verplicht worden om bij de jaarrekening de herkomst van de giften te vermelden en de jaarrekeningen van vzw's of andere instellingen die verbonden zijn met de lokale geloofsgemeenschap. Zo komt er een verbod op buitenlandse financiering die rechtstreeks of onrechtstreeks afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de gemeenschap en verband houdt met extremisme. De Vlaamse overheid houdt toezicht op de handhaving van de regels door de betreffende verantwoordelijke besturen.

Om de informatiepositie te versterken, zal een bestuurlijke informatiedienst opgericht worden, die de beschikbare informatie met betrekking tot moskeeën verzamelt, vervolledigt en vergelijkt. Alle informatie, zowel vanuit veiligheids- als vanuit samenlevingsperspectief, die nuttig kan zijn in de beoordeling van moskeeën wordt hier verzameld.

Het gebruik van het Nederlands in de context die de taalwetgeving voorziet, wordt meegenomen in de erkenningsvoorwaarden.

Wat de handhaving van de erkenningscriteria betreft, voorzien we dat de verkiezing van de bestuursorganen van alle erkende lokale geloofsgemeenschappen op dezelfde dag gebeurt. Zo wordt de opvolging van de vervanging van de bestuursorganen duidelijker.

Daarnaast voorzien we een uitgebreider palet aan sanctioneringsmogelijkheden. Vandaag bestaat maar één sanctie, de opheffing van de erkenning. We werken een meer gelaagd sanctieapparaat uit om de effectiviteit van de handhaving te versterken (gedeeltelijke inhouding van de tekortendekking, tijdelijke opheffing van de erkenning...).

Ten slotte maken we afspraken met de federale overheid over het inschakelen van de lokale integrale veiligheidscellen als actor om mogelijke inbreuken van de geloofsgemeenschap tegen de Grondwet en het EVRM (Europees Verdrag voor de rechten van de Mens) vast te stellen. De bestaande vrijstelling van onroerende voorheffing voor openbare erediensten of vrijzinnige dienstverleningen geldt in de toekomst enkel nog voor erkende lokale geloofsgemeenschappen."

Voorliggende conceptnota verduidelijkt op welke wijze en binnen welke timing het regelgevend kader inzake de erkenningen van lokale geloofsgemeenschappen zal worden uitgewerkt, alsook de inhoudelijke essentie van de wijzigingen. De conceptnota betreffende de oprichting van de Vlaamse "Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen" meegedeeld aan de Vlaamse Regering op 8 mei 2020, ging dieper in op de op te richten Vlaamse Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen. Deze dienst zal zowel de erkende lokale geloofsgemeenschappen als deze die een erkenningsaanvraag hebben ingediend, screenen op de wijze waarop ze (blijvend) tegemoetkomen aan de vernieuwde erkenningscriteria.

2. KNELPUNTEN IN HUIDIG KADER: ERKENNINGEN LOKALE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

- Er worden vragen gesteld bij de adequaatheid van de criteria.
- De bevoegde minister is momenteel afhankelijk van de adviezen van de betrokken actoren (gemeenteraden van de gebiedsomschrijving, het advies van de federale overheid die bevoegd is voor de erkenning van de erediensten overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008 en indien de provincie de financierend overheid wordt, de provincieraad) en de engagementsverklaringen van de geloofsgemeenschap, zonder de mogelijkheid om zelf een grondige screening uit te voeren.
- In de huidige regelgeving bestaat er maar één mogelijkheid om een bestuur van de eredienst te sanctioneren als zij niet meer voldoet aan de erkenningscriteria of de administratieve verplichtingen en dat is door de opheffing van de erkenning. Deze sanctie kan vanuit het oogpunt van noodzakelijkheid en proportionaliteit enkel opgelegd worden bij ernstige tekortkomingen en leent zich moeilijker voor de handhaving van lichte tekortkomingen. Er is dan ook nood aan een gedifferentieerde sanctieregeling die proportioneel is met betrekking tot de omvang en aard van de vastgestelde tekortkomingen.
- Een lokale geloofsgemeenschap verhoudt zich tot verschillende overheden en organen van deze overheden. Ook voor deze betrokken actoren is het vaak onduidelijk wat van hen verwacht wordt. Deze bevoegdheidsverdeling zorgt voor onvoldoende informatie-uitwisseling tussen de verschillende overheden en zorgt ervoor dat het toezicht op en de handhaving van de erkenningscriteria niet optimaal verloopt.
- Voor de toezichthoudende overheden is het vaak moeilijk om een onderscheid te kunnen maken tussen de besturen van de eredienst, dewelke openbare instellingen zijn, en de daaraan verbonden entiteiten (onder meer de vzw, de parochiale werking, de feitelijke vereniging). Momenteel is enkel toezicht mogelijk op de besturen van de eredienst.

3. DOELSTELLING

De Vlaamse Regering wenst een nieuw en duidelijk kader in te voeren voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen en voor de criteria en administratieve verplichtingen waaraan besturen van de eredienst moeten voldoen. De erkenningsregels worden scherper gesteld, zodat beter het kaf van het koren gescheiden kan worden. Wie tegen ons maatschappijmodel ageert, verliest zijn erkenning. Lokale geloofsgemeenschappen die zich hierin inschakelen, zijn onze bondgenoten. We willen zoveel mogelijk harten voor ons maatschappijmodel veroveren, gebaseerd op wederzijds engagement. Iedereen heeft gelijke rechten, maar ook gelijke plichten.

Het uitgangspunt van de Vlaamse Regering is dat een erkende geloofsgemeenschap waarmee dialoog gevoerd wordt, te verkiezen is boven een niet-erkende geloofsgemeenschap waarmee geen enkel officieel contact bestaat. De Vlaamse Regering zal de lokale besturen hierbij sterk betrekken.

4. TIMING

De minister heeft in de Commissie voor Binnenlands Bestuur van 3 december 2019 (bespreking van de beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid) en 14 januari 2020 aangegeven dat er een nieuw decretaal kader zal uitgewerkt worden voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen. Het invoeren van een gedifferentieerd kader aan sanctioneringsmogelijkheden, een wachtperiode, een gekwalificeerd verbod op buitenlandse financiering, toezichtsrechten voor de Informatie- en screeningsdienst en nieuwe verplichtingen voor de reeds erkende geloofsgemeenschappen vereisen een decretale verankering. De Vlaamse Regering zal hiervoor een decreet ontwerpen voor de erkenning van geloofsgemeenschappen en de handhaving ervan (verder: erkenningsdecreet). De positionering van de Informatie- en screeningsdienst wordt zoals bepaald in de “conceptnota betreffende de oprichting van de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen” nader onderzocht.

Het huidig erkenningsbesluit en bepaalde bepalingen uit het eredienstendecreet worden opgeheven. Het nieuwe erkenningsdecreet zal 6 luiken bevatten:

- I. Erkenningsprocedure
- II. Verplichtingen van de besturen van de eredienst
- III. Sanctionering van de besturen van de eredienst
- IV. Wijzigingen van gebiedsomschrijvingen, samenvoegingen en opheffen van de erkenning van annexe-kerken en kapelanijen
- V. Toezichtsrechten van de Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen
- VI. Overgangsbepalingen

Zowel de inwerkingtreding van de nieuwe decretale basis als de formele oprichting van de Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen worden voorzien uiterlijk op 1 september 2021.

In een volgende fase, na de inwerkingtreding van het erkenningsdecreet, kunnen indien noodzakelijk en nuttig de regels omtrent de organisatie en werking van besturen van de eredienst zoals vastgelegd in het eredienstendecreet herbekeken worden.

5. KRACHTLIJNEN VAN HET NIEUW REGELGEVEND KADER

Deze conceptnota strekt ertoe de krachtlijnen vast te leggen voor het erkenningsdecreet.

5.1. AANVRAAG EN MELDING

De erkenningsaanvraag van een lokale geloofsgemeenschap wordt, overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008, bij het bevoegd representatief orgaan ingediend, die het vervolgens bezorgt aan de Vlaamse Regering. Het erkenningsdecreet bepaalt welke informatie de aanvraag minstens moet bevatten o.a. de gegevens van de bedienaars van de erediensten. De geloofsgemeenschap die een aanvraag tot erkenning indient bij het representatief orgaan, meldt dit tegelijkertijd ook aan de Vlaamse Regering.

5.2. ERKENNINGSCRITERIA

Volgende voorstellen omtrent de erkenningscriteria uit de studie Torfs worden door de Vlaamse Regering opgenomen in het nieuwe erkenningsdecreet voor lokale geloofsgemeenschappen:

- Financiële leefbaarheid en transparantie waaronder een verbod op buitenlandse financiering die rechtstreeks of onrechtstreeks afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de gemeenschap en verband houdt met extremisme.
- Maatschappelijke relevantie:
 - Duidelijk bepaald minimumaantal gelovigen waarbij de vaststelling ervan en controle erop toekomt aan het representatief orgaan. Op deze manier vervult de overheid een marginale toetsing.
 - Het criterium “inschakeling in de lokale geloofsgemeenschap en lokale betrokkenheid” wordt niet meer exclusief toegespitst op de socio-culturele activiteiten van geloofsgemeenschappen en getoetst aan de hand van een summier verslag dat vaak bestaat uit stijlformuleringen.
- Het voldoen aan de inburgeringsplicht door elke inburgeringsplichtige bedienaar van de eredienst.
- Het representatief orgaan moet de bedienaar van de eredienst actief in een bestuur van de eredienst aanwijzen of goedkeuren.
- De verplichte engagementsverklaringen omtrent het respect voor de Grondwet en EVRM worden verduidelijkt.

Concreet zal de Vlaamse Regering volgende criteria opnemen in het erkenningsdecreet en uitwerken:

1. Het bestaan van een juridische structuur die aan het aangevraagd openbaar statuut aangepast is en verplichte transparantie hierover. Dergelijke juridische structuur zal moeten bestaan op het einde van de wachtperiode zodat de geloofsgemeenschap kan aantonen dat ze over de nodige administratieve capaciteit beschikt, die noodzakelijk is voor het aangevraagd openbaar statuut. Tijdens de wachtperiode en na de erkenning zal de geloofsgemeenschap transparant moeten zijn over deze juridische structuur.
2. Financiële leefbaarheid en verplichte transparantie
Deze voorwaarde is meerledig en bevat onder meer:
 - De geloofsgemeenschap zal concrete financiële stukken die samenhangen met de juridische structuur van de geloofsgemeenschap moeten bezorgen (bv. de jaarrekeningen van de vzw), zodat de financiële leefbaarheid van de geloofsgemeenschap beoordeeld kan worden.
 - Het bestuur van de eredienst is verplicht om transparant en helder te communiceren over de financiële stromen met de verbonden juridische structuur of andere structuren maar ook over de giften.
 - Er wordt een verbod op buitenlandse financiering die rechtstreeks of onrechtstreeks afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de gemeenschap en verband houdt met extremisme ingeschreven.
3. De lokale geloofsgemeenschap moet een schriftelijke verklaring indienen waarin ze zich ertoe verbindt de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken correct toe te passen. Ook

tijdens de wachtperiode (cf. 5.3.) zal nagegaan worden of de lokale geloofsgemeenschap dit engagement nakomt.

4. Maatschappelijke relevantie

Het erkenningscriterium van de maatschappelijke relevantie zal uiteenvallen in volgende verbintenissen:

- i. minimum 200 gelovigen waarbij de vaststelling ervan en controle erop toekomt aan het representatief orgaan. Op deze manier vervult de overheid een marginale toetsing;
- ii. voldoen aan de decretale opdrachten van de besturen van de eredienst:
 1. de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken;
 2. het onderhoud en de bewaring van het gebouw of de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst;
 3. de naleving van de interne regels van de eredienst in kwestie;
- iii. duurzame contacten onderhouden met de lokale besturen en de lokale gemeenschap;
- iv. respecteren van het principe van goed nabuurschap binnen de lokale gemeenschap.

5. Respect voor de geldende regelgeving, in het bijzonder het EVRM en de Grondwet

Dit houdt volgende verplichtingen in:

- i. de verplichting om in geen geval, op welke wijze dan ook, medewerking te verlenen aan activiteiten die aanzetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of leden daarvan;
- ii. de verplichting om alle redelijke inspanningen te ondernemen om personen die aanzetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of de leden daarvan, te weren uit de organisatie en werking van de lokale geloofsgemeenschap;
- iii. de verplichting om alle redelijke inspanningen te ondernemen om personen die in door de geloofsgemeenschap gebruikte lokalen en plaatsen aanzetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of de leden daarvan, te weren uit de gebruikte lokale en plaatsen;
- iv. de verplichting om alle redelijke inspanningen te ondernemen om geldende wetgeving na te leven en niet hun medewerking te verlenen aan handelingen strijdig met de geldende wetgeving;
- v. een schriftelijke verklaring waarbij de lokale geloofsgemeenschap zich ertoe verbindt om, behoudens incidentele overmacht, de voorgaande verplichtingen na te leven.

6. Elke bedienaar van de eredienst en hun vervangers worden aangewezen door het representatief orgaan en voldoen indien van toepassing aan de inburgeringsplicht vastgelegd in het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. De gegevens van de bedienaars worden up-to-date gehouden en wijzigingen worden actief bezorgd. Ook na de erkenning zal een bestuur van de eredienst jaarlijks de gegevens van de bedienaars en hun vervangers moeten bezorgen.

7. Beschikken over een gebouw dat bestemd is voor de uitoefening van de eredienst en dat voldoet aan de geldende veiligheidsnormen. Indien er meerdere gebouwen bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, moeten ook deze gebouwen voldoen aan de geldende veiligheidsnormen. De toekomstige openbare instelling moet houder zijn van zakelijke rechten op het gebouw of gebouwen gebruikt als plaats van de eredienst, of bij gebreke daarvan, wanneer het gebouw of de gebouwen gebruikt als plaats van eredienst niet aan een overheid toebehoren, een afschrift van de met de eigenaar gesloten overeenkomst betreffende het gebruik van het gebouw of de gebouwen als plaats van eredienst, kunnen voorleggen.
8. Voldoen aan administratieve verplichtingen
Eens een geloofsgemeenschap erkend is, wordt een publiekrechtelijke instelling opgericht waarop de administratieve verplichtingen bepaald in het eredienstendecreet van toepassing zijn. Tijdens de wachtperiode zal de geloofsgemeenschap al moeten aantonen dat ze aan bepaalde administratieve verplichtingen kan voldoen. M.o.o. administratieve vereenvoudiging en digitalisering zal onderzocht worden of en welk digitaal platform kan aangewend worden waarop de geloofsgemeenschappen de nodige data, attesten en documenten, bedoeld in voornoemde erkenningscriteria en in het kader van het algemeen administratief toezicht en financieel toezicht, dienen ter beschikking te stellen en actueel te houden.

5.3. WACHTTERMIJN EN ERKENNING

Een lokale geloofsgemeenschap die erkend wil worden en dus de bijbehorende financiering wenst te ontvangen, zal een wachtperiode van vier jaar moeten doorlopen, met gunstig gevolg alvorens erkend te kunnen worden. De invoering van deze wachtperiode heeft tot doel de aanvragen grondig te screenen, en te toetsen op de erkenningscriteria alsook een constructieve relatie op te bouwen met de betreffende geloofsgemeenschap. De wachtperiode zorgt er ook voor dat de betrokken actoren een effectief gefundeerd advies kunnen geven. Op deze wijze kan er ook vertrouwen worden opgebouwd tussen de geloofsgemeenschap en de lokale overheid, waarvan de Vlaamse Regering de essentiële rol in deze materie ten volle wil erkennen.

Er zal een kader worden uitgewerkt waaraan een geloofsgemeenschap moet voldoen tijdens de wachtperiode. De wachtperiode zal starten vanaf het moment dat het representatief orgaan de bij haar ingediende erkenningsaanvraag van een lokale geloofsgemeenschap, heeft bezorgd aan de Vlaamse Regering. De Informatie- en screeningsdienst zal minstens na twee jaar een tussentijds rapport en op het einde van de wachtperiode een advies bezorgen aan de bevoegde minister en alle betrokken stakeholders. Hierbij zal telkens het advies van de gemeenteraden van de gebiedsomschrijving, het representatief orgaan en indien de provincie de financierende overheid is, van de provincieraad worden gevraagd. De betrokken actoren krijgen ook de mogelijkheid om tussentijdse adviezen te bezorgen.

Op het einde van de wachtperiode zal de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur een beslissing nemen omtrent de erkenning van de geloofsgemeenschap, rekening houdend met de rapporten en de ingewonnen adviezen. Indien de geloofsgemeenschap op het einde van de wachtperiode niet voldoet aan de erkenningcriteria, kan de minister de wachtperiode eenmalig verlengen gedurende een nog nader te bepalen termijn.

5.4. VERKIEZING EN AANDUIDING

Het erkenningsdecreet zal ook bepalen dat, zowel bij de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap als bij de samenvoeging van geloofsgemeenschappen, de eerste gedeeltelijke vernieuwing van het bestuur samen zal vallen met de reguliere cyclus die geldt voor de andere besturen van dezelfde eredienst. Concreet betekent dit verkiezingen om de drie jaar in april (met uitzondering Israëlitische geloofsgemeenschappen in mei), wat de begeleiding en het toezicht vanuit de overheid, maar ook vanuit de representatieve organen kunnen vergemakkelijken. In afwachting, stelt het representatief orgaan het voltallig bestuur de eerste keer tijdelijk aan tot aan de eerste reguliere vernieuwing van het bestuur.

5.5. VERPLICHTINGEN BESTUREN VAN DE EREDIENSTEN, HANDHAVING EN SANCTIONERING

Het erkenningsdecreet zal expliciet bepalen dat een bestuur van de eredienst blijvend moet voldoen aan de verplichtingen verbonden aan de erkenningscriteria, naast de verplichtingen in het eredienstendecreet. Om te vermijden dat besturen van de eredienst deze verplichtingen, niet zouden naleven, zal het nieuwe erkenningsdecreet in een bestuurlijk handhavingsmechanisme voorzien. Binnen het handhavingsspoor zijn contacten met de lokale actoren (gemeenten, provincies, LIVC's, burgemeesters,...) en andere stakeholders (Veiligheid van de staat, verbindingsofficieren geïntegreerde politie, FOD Justitie,...) belangrijk om na te gaan of aan de erkenningscriteria blijvend voldaan is.

Zoals reeds toegelicht in de conceptnota betreffende de oprichting van de Vlaamse "Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen" zal het een taak zijn van de Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen om de besturen van de eredienst permanent op te volgen en mogelijke inbreuken te detecteren en te onderzoeken. De toezichtsrechten die zij hiervoor kan aanwenden worden bepaald in het erkenningsdecreet.

Het gaat hier niet over het algemeen administratief toezicht dat de toezichthoudende overheid de mogelijkheid geeft om beslissingen van eredienstbesturen te schorsen of te vernietigen. Indien in het kader van het algemeen administratief toezicht schendingen van het recht worden vastgesteld, zal dit gesignaleerd worden aan de Informatie- en screeningsdienst.

Het nieuwe regelgevend kader zal een gelaagd en gedifferentieerd kader aan sanctioneringsmogelijkheden bieden om de effectiviteit van de handhaving te versterken (opheffing, opschorting van de erkenning en opschorting van de financiële gevolgen van de erkenning). De sancties zullen ook kunnen worden opgelegd met uitstel onder voorwaarden.

6. INWERKINGSTREDING EN OVERGANGSREGELING

Het erkenningsdecreet zal onmiddellijk inwerkingtreden. Een overgangsmaatregel zal, zoals vermeld in het regeerakkoord, bepalen dat de reeds bestaande besturen van de eredienst één jaar de tijd krijgen om zich te conformeren aan de nieuwe verplichtingen. Deze procedure is ook van toepassing op de aanvraagdossiers die voor 1 juli 2019 ingediend zijn. Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008 wordt een erkenningsaanvraag door een lokale geloofsgemeenschap ingediend bij het bevoegd representatief orgaan die het vervolgens bezorgt aan de Vlaamse Regering.

Ten slotte zal een overgangsregeling bepalen dat, ongeacht hun huidige cyclus, ook de bestaande besturen van de eredienst op basis van het huidig erkenningsbesluit, verkiezingen moeten houden bij de eerste reguliere verkiezingen na de inwerkingtreding van het erkenningsdecreet, zodat zij vanaf dan de reguliere cyclus volgen.

7. PROCEDURELE KRACHTLIJNEN

De Vlaamse Regering zal een ontwerp van decreet omtrent de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen opstellen. De Vlaamse regering zal hier de erkende representatieve organen en de lokale besturen maar ook alle andere stakeholders bij betrekken.

8. FINANCIËLE IMPACT

Deze conceptnota houdt geen financieel of budgettair engagement in vanwege het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap.

9. AKTENEMING DOOR DE VLAAMSE REGERING

De Vlaamse Regering:

- Neemt akte van de conceptnota en de erin vervatte principes;

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS